

Kmalu sem se prepričal, da je črna glava z rdečima ustnicama res zbudila pozornost milih Turkov.

„Glej, Mehmed,“ rekel je jeden, „ta ima usta; katera zemlja pač rodi take ljudi?“

„Motiš se Ahmed“, poučeval je drugi. „to ni človek.“

„Ti vse bolje veš! Kaj pa je torej?“

„Taka žival je.“

„Ah, zdravo, enšerliji (krajana)!“ vskliknil sem, kakor bi je bil stoprav zdaj opazil. „To je zamorec.“

„Vidiš, Mehmed, ali nisem rekel, da to ni človek!“

„Tudi zamorec je človek,“ kljuboval je Mehmed.

„Ali mrha“, razsodil sem prepričan. „Ali bi pila kave, vrta vojaka?“

„Hvala; ne pije.“

„Ali ako bi vendar pila, prisedita, da se pogovorimo; plačam jaz.“ Prisedla sta, ne da bi ju bilo treba še kaj siliti. Dal sem jima nabasati čibuk in nadaljeval sem z izpraševanjem: „Ali sta Sarájevca?“

„Sva, ali si tudi ti?“

„Nisem.“

„Čemu si naju tedaj imenoval „enšerliji“?“

„Vi ste naši dragi komšije (sosedje), in komšija je toliko, kakor enšerlija — sosod je toliko kakor rojak; zato.“

„Tako,“ dejal je Ahmed, kateremu je to vidno ugajalo.

„Ali si torej Nemec?“ uprašal je Mehmed.

„Da, Nemec (Avstrijec) sem.“

„Nemci so dobri ljudje.“

„In ljubijo Osmanlije,“ dostavil sem, „tudi Osmanlije so dobri. Kako vama je?“

„Ne baš dobro.“

„Pojdita! Kako bi Osmanlijam ne bilo dobro?“

„Ne godi se nam dobro, brate.“

„Ali kako je to možno?“

„Ali nisi ničesar slišal?“ uprašal je Mehmed.

„Kaj naj bi bil slišal? Ničesar nisem slišal.“

„Ali ne čitaš časnikov?“

„Saj nisem norec, da bi čital časnike! Kaj morejo časniki modrega vedeti?“

„Resnico govoriš,“ prikimal je Mehmed, „časniki lažejo.“

„Seveda; saj se menda o vas niso kaj nalagali?“

„In ne malo! Ali res ničesar ne veš?“

„Boga mi, ne vem.“

„Nalagali so se, da so se Vlahi uprli. Vlahi so kukavice in veseli so, da imajo mir.“

„Ali veš, brate —“

„No?“

„— vendarle so se uprli.“

(Konec sledi.)

Novice.

— **Osobne vesti.** Nadvojvoda Josip Ferdinand je imenovan stotnikom I. razreda v kranjskem pešpolku. — Okrajni glavar v Sežani dr. Andrej grof Schaffgotsch je imenovan ministerskim tajnikom v ministerstvu notranjih del. — Ministerski podtajnik dr. Peter Laharnar je imenovan okrajnim glavarjem na Primorskem. — Polkovni zdravnik dr. Stare v Ljubljani je imenovan štabnim zdravnikom. — V Celovcu je otvoril svojo odvetniško pisarno dr. Alojzij Kraut. — Pravni praktikantje V. Flerin, G. Gale, I. Janeser, R. Sterle in Jos. Tekavčič so imenovani za avskulante. — Viktor Vasič je imenovan adjunktom pri mornarskem komisarijatu v Pulju.

— **„Slovensko planinsko društvo“.** snuje odsek amaterfotografov. Že načrt odsekovih določil kaže, da je društvo v svojem delovanju zopet storilo važen in vsestransko koristen korak; kajti s pripomočjo tega odseka pridobilo bode društvo brez posebnih stroškov polagoma slike vseh koč planinskih pokrajin in drugih važnih predmetov. Odsekovi člani pa bodo dobili strokovna navodila za fotografiranje in vežbanje. Njih proizvodi pa bodo dobili veliko več veljave, ker pridejo v javnost. Odsek namerava že letos napraviti malo razstavo. Člene vsprejema osrednji odbor „Slovenskega plan. društva“ pismeno in ustmeno.

— **Zveza slovenskih pevskih društev.** Dne 28. oktobra t. l. sešla so se slovenska pevska društva v Ljubljani v končno posvetovanje radi osnovanja zveze slovenskih pevskih društev. Že ob „Slavčevi“ desetletnici je „Glasbena Matica“ prevzela nalogo, skrbeti za to, da se sestavijo pravila zvezi. Zastopniki ljubljanskih društev so sestavili pravila, katera so se pretekli četrtek končno odobrila. Ta pravila zveze slovenskih pevskih društev pošljejo se še tekom teh dni ministerstvu v odobro, in čim bodo odobrena, prične Zveza svoje delovanje. Ker obsega Zveza vsa slovenska pevska društva na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Primorskem in Goriškem, kakor tudi na Dunaju, naravno je, da ima že vsled tega veliko važnost za razvoj pevskih društev in slovanske pesmi in da bode i v kulturnem oziru neprecenljiv činitelj. Po tej zvezi naj pride jugoslovanska zveza, a potem zveza vseh slovanskih pevskih društev v Avstriji.

— **Südmärkovska pevska združitev.** V soboto in v nedeljo se je vršila v Ljubljani ustanovna slavnost društva „Südmärkischer Sängerbund“. Društvo samo na sebi je provokacija slovenskega prebivalstva, ker že njega ime kaže, da reklamuje slovenske pokrajine za nemško državo. Ljubljansko prebivalstvo je bilo radi priredbe te slavnosti tako razburjeno.

— **„Gospodinjstva šola“** V prvi odborovi seji tega društva so bile izvoljene: za predsednico gospa Ana Lahova, za nje namestnico gospa Mila Hribarjeva, za tajnico gdčna. Minka Maroltova, za nje namestnico gospa Marija Hlavka, za blagajnico gdčna. Zofija Grumova, za nje namestnico glčna. Krsnikova. Ostale odbornice bodo nadzorovalne dame. V isti seji se je sklenilo, stopiti v dogovor s tremi izmej kompetentnih za službo voditeljice na gospodinjstvi šoli, za katere oživitvenje so se storili že nadaljnji potrebni ukrepi.

— **Dopolnilna deželnozborska volitev v vipavko-idrijskem okraju** utegne postati jako zanimiva. Obe stranki se močno trudita, da prodere njiju kandidat. Narodna stranka kandiduje g. Ivana Božiča, veleposestnika v Podragi, katoliška stranka pa dr. Kreka. V nedeljo 31. t. m. se je vršil v Vipavi velik ljudski shod, katerega se je udeležilo blizu 1000 ljudi. Govorila sta zastopnik narodne stranke dežel. odbornik dr. Tavčar in kandidat g. Ivan Božič. Shod je bil sijajen in je opravičeno upanje, da zmaga g. Božič.

— **Domača umetnost.** Pri c. in kr. dvornem založniku Ivanu Mathianu na Dunajski cesti je te dni razstavljena slika, ki predstavlja soprogo ces. svetnika Ivana Murnika. Nepozabna pokojnica je slikana v približno naravni velikosti in s celim telesom. — Podobnost je jako velika, značaj te tolikanj zanimive glave je povsem dobro pogojen, osobito pa so zadete poteze krog živahnih očí. Risarija je pravilna in kolorit vse-skozi naraven. Tehnika kaže spretno roko in intezivne študije predmeta, telo obdaja zelena bržunasta obleka, roki pa vtaknjeni v beli rokavici. Ako smo rekli, da nam glava posebno ugaja in da je dobro risana in slikana, lahko trdimo tudi o ostalem delu podobe, da je izvršeno solidno in razumno, če tudi ne s toliko ljubeznijo in toliko skrbnostjo, kakor glava. Umetnik je pač hotel vso pozornost obrniti in koncentrirati na najplemenitejši del telesa, drugo pa potisniti bolj v ozadje. — Sliko je napravil akad. slikar g. Alojzij Šubic. Lahko rečemo, da si je ž njo pridobil spoštovano mesto med našimi domačimi umetniki.

— **Velika goljufija.** Anton Mlakar, 36 let star zidar z Železnikov prišel je te dni dopoldne k ključarskemu mojstru Avgustu Žabkarju na Marije Terezije cesti in naročil in vzel na ime stavbinskega mojstra Franca Faleschinija 4 relse. Žabkar dal mu je relse le na listek, na kateremu je bil podpisan A. Vilanto, polir pri Faleschiniju. Ker se mu je pa Mlakarjev nastop le nekoliko sumniv zdel, poslal je svojega hlapca za Mlakarjem in ko je hlapec videl, da Mlakar ne pelje relsev k stavbi nunskega poslopja, kamor bi jih moral po svoji izpovedbi peljati, naznanil je to gospodarju, kateri je dal Mlakarja aretovati. Dognalo se je, da je Anton Mlakar le goljufal, in da ni on delal pri Faleschiniju, in da ni tamkaj tudi nobenega polirija Vilanto. Listke na katere je dobil železo, je podpisaval sam. Izvabil je Avgustu Žabkarju železa za 137 gld. in trgovcu Karolu Kaušegu za 570 gld. Železo je prodajal kupčevski starega železa, Apoloniji Toman v Pristavskih ulicah št. 8, kjer se je dobilo več komadov novega železa, relsev in traverz. Na državnem kolodvoru se je dobilo 25 relsev, težkih 1190 klg. katere je Mlakar hotel odposlati v tovarno v Jesenica. Mlakar izročil se je deželnemu sodišču.

— **Kdo bo nadškof v Gorici?** „Piccolo“ poroča, da je že določeno, da postane poreško-puljski škof Flapp nadškof v Gorici, goriški piost Jordan pa da postane škof v Poreču. Oficijozno pa se ta vest prereka.

— **Slovensko časopisje.** Kakor smo že naznanili, izhajala bode „Soča“ od novega leta začenši po dvakrat na teden, a tudi „Primorec“, kateri je doslej izhajal vsacih štirinajst dni, bode v prihodnjem letu izhajal po večkrat, in sicer po trikrat na mesec.

— **Čudne nazore** imajo izvestni uradniki pri finančni oblasti v Trstu. Kakor poroča „Edinost“, prišel je neki okoličan k finančni oblasti po tiskovine za predpisane napovedi v svrhu odmerjenja dohodnine. Zahteval je slovenskih tiskovin, uradnik pa mu je vsiljeval nemško laške in prepričeval okoličana, da mora nemški znati, češ, da je nemščina v Avstriji državni jezik.

— **Narodna knjigotržnica.** Dež. vlada je dala narodnemu trgovcu v Brežicah, g. Lavoslavu Schwendtnerju koncesijo za knjigotržnico in trgovino z muzikalijami in umetninami v Ljubljani.

— **Tržaški Lah** so jako nezadovoljni z laškimi dež. poslanci ker ti uganjajo oportunističko politiko in se nečejo ločiti od vlade, dočim bi iredentovei radi videli, da se pridružijo najstrupenejšim nacionalcem, češ, potem se morda raznese stara avstrijska država, potem si jo razdele Prusi in Italijani.

— **Na dolenski železnici** se je dne 24. t. m. blizu Zatične pretrgal vlak. Vagoni, kateri so se odtrgali, jeli so nazaj drdrati, kar je mej potniki obudilo nepopisen strah. Vse e kričalo in nekateri so poskakali iz kupejev. Železničarji

so vagone z veliko težavo ustavili in jih zopet zvezali z vlakom, a razni potniki se niso upali več v kupeje ampak so odšli rajše peš domov.

— **Nemške ljubeznivosti.** Iz Luč se poroča: Meseca septembra sta dva „pangermanska“ turista zapisala v spominsko knjigo v gostilni pri Raduhi: „Ihr habt uns das Land gestohlen, rühmt euch dessen unverholen, euch soll alle der Teufel holen“. Tudi v spominski knjigi pri Šturmu Grmelu v Solčavi je vse polno izzivajočih in Slovence žalečih vpisov. E ta nemška olik!

— **Nemška demonstracija** Dne 20. okt. ob 1/4 9 uro zvečer demonstrovali so nemški dijaki pred hišo vseučiliškega profesorja dr. Frischaufa v Gradci. Povod te demonstracije je bil govor g. profesorja o priliki slavnosti slovenskega planinskega društva v Mozirju. Okolo 400 dijakov se je zbralo pred hišo. Kričanja in vpitja „Pereat Frischauf“, „Nieder mit ihm“, ni bilo ne konca ne kraja. Razna orodja in lesene stvari so metali na hišo zastopniki mladonemške kulture. Policija je pokazala kako počasno zna delovati, kajti četrte ure bi bilo nobenega njenega organa v bližini videti. Dijaki so nazadnje, pregovorjeni od mestne straže, zapustili prostor pred hišo, ter se vsuli skozi gosposko ulico k policijskemu poslopju. Vsega skupaj je bilo 12 diajov zaprtih. Napram tej zapeljani, nuhujskani, nezreli mladini sklenili so slovenski dižaki poslati deputacijo k g. prof. Frischaufu, ki naj mu izreče svoje popolno zaupanje in obsodbo pobalinskega obnašanja nemških dijakov. Gosp. prof. Frischauf zatrdil je deputaciji isto, kar je že omenil v svojem govoru v Mozirji, da se drži internacionalnega stališča kot turist, da obiskuje že čez 30 let slovenske kraje, da je bil povsod jako prijazno sprejet in se čutil poklicanega sodelovati pri razvoju slovenske turisticke. Načela, katera si je pridobil tekom 30tih let, mu ne bode spremenila demonstracija mladine, katera je le od nekaterih zagrizenih spodnještajerskih gospodov nahujskana. On bode tudi z naprej istotako obiskoval slovenske kraje kot jih je do sedaj. Izrazil je željo, naj ne demonstirajo slovanski dižaki nasproti nemškim, ker bi to po matematičnem pravilu „Dve jednaki količini se vedno zvečate“, le slab utis na ljudstvo naredilo, in naj odgovore z molkom prenapete mladine nazorom. On ljubi slovenski narod isto tako kot vsak drugi narod, pri katerem je prijazno vzprejet Tega mnenja ne bode nikdar spremenil in deloval povsod, kjer ga bode veselilo.

— **Povodnji v dolnji Italiji.** V Rimini, Anconi in Recanati je te dni velikanska poplava vsled velikega deževja. V Rimini je pol mesta pod vodo, in pretrgana je železnična zveza z Ancono, Bologno, Rimom in Foggio. V okolici Ancone je napravila povodenj veliko škode, več oseb je prišlo celo za življenje. V Sinigaliji je odnesla voda živali in pohištva, rebtegala je jezove, zidovje, ceste in mostove, tudi dva železnična mostova je voda podrla.

— **Varstvo otrok v Angliji.** Na Angleškem se nahaja veliko narodno društvo „za varstvo otrok pred zanemarjenjem“. Členi tega društva so najvišji cerkveni in posvetni dostojanstveniki, med prvimi sam kardinal Vaughan. Paul Nonrison je celo spisal sedaj jako zanimivo knjigo o delovanju tega društva, katero nastopa tako izborna in temeljito, da ga skoro ni koticčka zemlje na Angleški, kjer bi bil otrok brez varstva. Društvo ima 137 nadzornikov, ki potujejo vse leto po deželi, zabeležujejo pritožbe in poročajo z največjo natančnostjo o vsem kar so videli in slišali. Oblasti poštrevajo posebno ta poročila. Društvo opominja najprej stariše, ki slabo ravnaio sé svojimi otroci, in jim ob enem pošilja popis onih oseb, katere so tožene in kaznovane zaradi zlobnega postopanja z otroci. To društvo je za dobe svojega obstanka preskrbelo pomoč otrokom v 250.000 slučajih. — Taka društva bi bila potrebna tudi drugod po svetu.